VERENIGING KWALITEITSBORGING NEDERLAND

**Inspreektekst** Bob Gieskens, directeur VKBN
**Uitgesproken:** 10 november 2026
**Waar:** Commissie Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (I&W/VRO)

Geachte voorzitter, leden van de commissie,

Dank voor de uitnodiging. Ook namens VKBN, de vereniging van instrumentaanbieders en kwaliteitsborgers. Onze leden zijn betrokken bij ruim 80 procent van de projecten onder de Wkb. Wij zien dus dagelijks wat goed gaat en wat beter moet. Die bevindingen zijn in onze position paper beschreven, en zal ik hier dan ook niet uitgebreid herhalen.

Kwaliteitsborgers zijn vakmensen. Die een wet uitvoeren bedoeld om kwaliteit meetbaar en aantoonbaar te maken. Elke kwaliteitsverbetering begint bij weten waar het fout gaat. En dat is precies wat de Wkb nu al doet: kwaliteit zichtbaar en aantoonbaar maken. Door systematische toetsing op alle aspecten van het Bbl en van ontwerp tot aan oplevering. Leidend tot zekerheid voor de bouwconsument. Risico's en afwijkingen worden tijdig ontdekt en waar nodig hersteld. Daardoor wordt sturen op aantoonbare bouwkwaliteit mogelijk. Dat is de winst van de Wkb.

En ja, waar die aantoonbaarheid nog minder het geval was, leidt dat tot aanvullende administratie. Die natuurlijk in balans moet zijn met de opbrengsten. Maar die de aannemer ook helpt bij wat deze altijd al had moeten doen, aantoonbaar kwaliteit leveren. Waarbij de koper van een kavelwoning net zoveel recht op zekerheid heeft als die van een appartement. En waarbij de cijfers laten zien dat juist op aspecten als energiezuinigheid, bouwfysica en installatiekwaliteit winst wordt behaald. Kan het efficiënter? Zeker. Kan het zonder bouwplaatsbezoeken? Zeker niet! Dat is dus de balans die we zoeken tussen kwaliteit tegen aanvaardbare kosten.

Na ruim 2 jaar ervaring met de Wkb in gevolgklasse 1 zien we dat partijen meer en meer thuis beginnen te raken in de nieuwe rollen. We betalen leergeld, maar zien ook de vooruitgang op procesniveau. Er zijn nog knelpunten op te lossen, en er moet nog meer 'bewijs' komen over de verbetering van de bouwkwaliteit. Over de prioriteiten en oplossingsrichtingen lijken de insprekers van vandaag het in hoge mate wel eens. We bagatelliseren zeker niet. Want ook kwaliteitsborgers hebben belang bij een gelijk speelveld en vertrouwen in het stelsel. Dat is onze license to operate. En hoe vervelend de consequenties ook, het bepaalt ook onze blik op de actualiteit van vanochtend.

Dan de toekomst. VKBN pleit voor uitbreiding van de Wkb naar gevolgklasse 2 en 3. Parallel aan het invoeren van verdere procesverbeteringen in gevolgklasse 1. Omdat het nodig is: het beperkt onduidelijkheid, versnelt het leren en zorgt voor voorspelbaarheid en continuïteit bij onze ondernemers.

En omdat het kan: dat bewijst de gangbare praktijk in belangrijke delen van dit marktsegment. Opdrachtgevers als RWS, RVB en waarborginstellingen, en ook aannemers kennen de

meerwaarde en investeren daarin. Ze werken met goed ontwikkelde kwaliteitssystemen. Kwaliteitsborgers hebben de kennis en de ervaring die nodig is voor complexe bouwwerken. De impact van uitbreiding op de andere actoren is relatief beperkt vanwege het aantal bouwwerken. In 2027 volgt de evaluatie en op basis daarvan de besluitvorming over uitbreiding van de scope.

Mijn oproep is eenvoudig, en sluit aan bij andere insprekers: zorg voor een evaluatie met voldoende representativiteit, gebaseerd op feiten. Operationaliseer vooraf wat “betere bouwkwaliteit tegen aanvaardbare kosten” betekent. Laat kwaliteitsborgers geen examen doen zonder dat bekend is waarop getoetst wordt en wat je moet doen om over te gaan. Neem daarbij de relevante verschillen tussen de gevolgklassen  in de overwegingen mee. En laat de negatieve ervaring met een enkele “cowboy” niet ten koste gaan van een hele sector.

Tot slot. De Wkb is een majeure stelselwijziging, en bijsturen hoort daarbij. Maar terug naar een stelsel waarin we bouwkwaliteit niet kunnen zien, is geen vooruitgang. Ja, de Wkb verbetert de bouwkwaliteit: door haar inzichtelijk te maken. Laten we dat inzicht gebruiken, om te verbeteren wat nog niet goed gaat.

Dank u wel.